

ชี วิ ต ม นุ ษ ย์
ป ร ะ เ ส ร์ ฐ ี ที่ สຸ ด

กจิโน มนุสสปุทฺธาโก

การกลับได้อัตภาพเป็นมนุษย์ เป็นการยาก

ชีวิตมนุษย์ประเสริฐที่สุด

๒๘

การเจริญสมาธิภาวนา เป็นหนทางที่ดีที่สุดที่จะทำให้
เกิดความบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ ถ้ามีความบริสุทธิ์มาก บุญกุศล
ก็เกิดขึ้นมาก ถ้ามีความบริสุทธิ์น้อย บุญกุศลก็ลดหย่อนลงไป
ความบริสุทธิ์เป็นบ่อเกิดแห่งความสุข ซึ่งเป็นสิ่งที่สั่งสมได้
ถ้าเราเจริญภาวนาทุกวัน ความบริสุทธิ์ก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น ยิ่ง
ความบริสุทธิ์เพิ่มมากขึ้น ก็ยิ่งทำให้เข้าถึงความสุขที่แท้จริงได้
ในไม่ช้า ความสุขเป็นสิ่งที่ทุกชีวิตปรารถนา และต่างแสวงหา
อยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเราควรหมั่นเจริญสมาธิภาวนาเพื่อให้
เข้าถึงความสุขและความเต็มเปี่ยมของชีวิต

พระลัทธิลัทธิพุทธเจ้าตรัสไว้ใน ขุททกนิกาย คาถา-
ธรรมบท ว่า

“กิจโณ มนุสสปฏิลาโ

การกลับได้อัตภาพเป็นมนุษย์ เป็นการยาก”

การเกิดเป็นมนุษย์เป็นการยาก ต้องมีกำลังบุญมากพอ จึง
จะได้อัตภาพเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นกายที่เหมาะสมต่อการสร้างบารมี
มากที่สุด ดังนั้นเราจึงควรใช้ชีวิตที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์นี้อย่าง
คุ้มค่า ด้วยการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องและสมบูรณ์ การดำเนิน
ชีวิตที่ถูกต้องสมบูรณ์ ต้องดำเนินตามผู้ที่เข้าถึงความเต็มเปี่ยม
ของชีวิตแล้ว ดังเช่นพระลัทธิลัทธิพุทธเจ้าและพระอรหันต์

ชีวิตมนุษย์ประเสริฐที่สุด

๒๕

ทั้งหลาย หากไม่ได้ฟังพระธรรม โอกาสที่จะประพาศิตตจาก
ทำนองคลองธรรม ดำเนินชีวิตผิดพลาด มีสูงมาก เสี่ยงต่อการ
พลัดตกไปสู่อบายภูมิ

*มีเรื่องเล่ากันว่า ในกรุงเวสาลี มีพ่อค้าคนหนึ่งเป็นคน
พูดจาไพเราะ สุภาพ อ่อนหวาน ชอบสรรเสริญคุณความดีของ
ผู้อื่นและเป็นคนมีน้ำใจงดงาม เมื่อยามฝนตก ถนนหนทาง
เฉอะแฉะ คนเดินผ่านไปผ่านมาจะเลอะเทอะเประเปื้อน พ่อค้า
จึงนำกะโหลกศีรษะโคที่ขัดสะอาดแล้วมาวางไว้ให้ผู้สัญจรไป
มาได้เหยียบเพื่อเดินข้ามไป

อยู่มาวันหนึ่ง เขากับเพื่อนไปเล่นน้ำในแม่น้ำ ขณะที่
เพื่อนกำลังเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนานนั้น เขานึกสนุกขึ้นมา จึง
แอบเอาผ้าของเพื่อนไปซ่อน หวังจะแกล้งให้เพื่อนขายหน้า
เพื่อจะล้อเล่น แล้วจะคืนให้ในภายหลัง และในวันนั้นเอง
หลานของเขาไปขโมยของผู้อื่น เอามาซ่อนไว้ในร้านค้าของเขา
เจ้าหน้าที่บ้านเมืองตามมาพบเข้าจึงจับพ่อค้าพร้อมกับหลานชาย
ไปลงโทษ พระราชารับสั่งให้ราชบุรุษประหารชีวิตพ่อค้าทันที
ส่วนหลานชายเนื่องจากยังเป็นผู้เยาว์ จึงให้นำไปเสียบหลาว
ประจานที่หน้าประตูพระนคร

*มก. เล่ม ๔๙ หน้า ๔๔๗

ชีวิตมนุษย์ประเสริฐที่สุด

๓๐

เมื่อพ่อค้าเสียชีวิตแล้วไปเกิดเป็นเปรตในเหล่าภุมมเทวา คือเทวดาที่อาศัยอยู่ตามโชดหิน พื้นดิน จอมปลวก มีน้ำทิพย์ สีขาวบริสุทธิ์ที่มีความเร็วจุลสายฟ้าเป็นพาหนะ ด้วยอานิสงส์ที่เอากะโหลกศีรษะของโคมาวางเป็นทางเดินให้คนได้เหยียบข้ามโคลน และขอบสรรเสริญผู้อื่น จึงมีกลิ่นกายหอมฟุ้งไปทั่ว แต่เพราะไปเกล้งเพื่อนโดยเอาผ้าไปช้อน จึงไม่มีผ้าจะนุ่งห่ม

เขาเห็นผลกรรมที่ตนได้กระทำ จึงเกิดความสังเวชใจ นึกถึงหลานชาย เห็นหลานของตนเองโดนเลียบหลาวอยู่หน้า ประตูเมือง ได้รับความเจ็บปวดทุกข์ทรมานแสนสาหัส เขารู้ว่า ถ้าหลานชายตายไปในเวลานี้ จะต้องตกนรกแน่นอน เพราะประพฤติผิดศีลขโมยของผู้อื่น จึงไปหาหลานในเวลาเที่ยงคืน บอกกับหลานว่า “เจ้าจะมีชีวิตอยู่ต่อไปเกิด จงอดทนเข้มแข็งไว้ เพราะการมีชีวิตอยู่ เป็นสิ่งประเสริฐที่สุด” เมื่อพูดให้กำลังใจ หลานเสร็จก็จากไป เขากระทำเช่นนี้ทุกวันโดยไม่มีความรู้สึก เบื่อหน่ายแต่อย่างใด

วันหนึ่ง พระราชาเสด็จเลียบพระนคร ทอดพระเนตร เห็นหญิงคนหนึ่ง ทรงมีพระทัยเส่นหาในหญิงนั้น จึงส่งมหาดเล็กไปสืบดูว่านางมีสามีแล้วหรือยัง มหาดเล็กกลับมากราบทูลว่านางมีสามีแล้ว ทำให้พระองค์รู้สึกกระวนกระวาย

ชีวิตมนุษย์ประเสริฐที่สุด

๓๑

พระทัย คิดหาวิธีกำจัดสามีของนาง ทรงมีรับสั่งให้นำตัวสามีของนางมาเข้าเฝ้า ให้คอยรับใช้พระองค์ ๒ - ๓ วัน แล้วตรัสว่า “วันรุ่งขึ้นเจ้าจงไปเอาดินสีอรุณและดอกกอบลสีแดง ที่สระโบกขรณีด้านนอกพระนครมาให้เรา และต้องเอามาให้ได้ก่อนที่ประตูพระนครจะปิด ถ้าไม่ได้เจ้าจะต้องตาย”

ชายหนุ่มเมื่อฟังพระราชารับสั่งเช่นนั้น ทราบว่าพระองค์แสวงหาเหตุเอาชีวิตตน จึงรีบออกเดินทางตั้งแต่เช้ามืดไปยังสระโบกขรณี ซึ่งสระนี้มีอมมนุษย์ดูแลรักษาอยู่ เมื่อไปถึงก็เดินรอบๆ สระด้วยความเศร้าสร้อย ร่ำพิงถึงความประสงค์ของพระราชินี แต่ไม่กล้าลงไปในสระ เพราะกลัวภัยจากอมมนุษย์ ฝ่ายอมมนุษย์ทราบแล้วก็เกิดความสงสาร จึงอนุญาตให้เขานำดอกบัวและดินสีอรุณไปได้ตามต้องการ

เขารีบเดินทางกลับเพื่อให้ทันพระอาทิตย์ตกดิน คนเฝ้าประตูเมืองเห็นเขาวิ่งมาแต่ไกล จึงรีบปิดประตูตามพระดำรัสของพระราชินี ทันที เมื่อประตูเมืองปิด เขาเข้าเมืองไม่ได้ ชายหนุ่มไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่งใคร จึงไปหาเด็กหนุ่มที่โดนหลาวเสียบอยู่หน้าประตูเมือง เพื่อให้ช่วยเป็นพยานว่า เขาได้มาถึงก่อนพระอาทิตย์ตกดิน เด็กหนุ่มตอบว่า ตนอาจมีชีวิตอยู่อีกไม่นานเท่าไร อาจไม่ทันได้เป็นพยานให้ก็จะต้องตาย แต่ได้แนะนำว่า

ชีวิตมนุษย์ประเสริฐที่สุด

๓๒

ในเวลากลางคืนจะมีเปรตตนหนึ่งมาหาตน ให้เปรตตนนั้นเป็นพยานดีกว่า เมื่อชายหนุ่มหมดที่พึ่ง จึงต้องทำตามข้อเสนอ นั้น คืนนั้นเปรตก็มาหาหลานอีก เพื่อบอกให้หลานอดทนมีชีวิตอยู่ต่อไป ชายหนุ่มจึงขอร้องให้เปรตช่วยเป็นพยานว่า เขาไม่ผิด

วันรุ่งขึ้น พระราชาจึงรับสั่งให้นำตัวชายหนุ่มไปประหารชีวิต เขาอ้อนวอนขอชีวิต แต่พระราชาไม่ทรงผ่อนผัน เขาจึงกราบทูลพระราชาว่าเขามีพยานคือเปรต และในคืนนั้นเขาพาพระราชาไปพิสูจน์ความจริง เมื่อถึงเที่ยงคืนเปรตจึงมาหาหลานอีก และกล่าวถ้อยคำเหมือนเดิมว่า ให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ชีวิตมนุษย์เท่านั้นประเสริฐที่สุด

พระราชาได้ฟังเช่นนั้น ทรงเกิดความสงสัยจึงถามว่า ที่เปรตพูดนั้นหมายความว่าอย่างไร เปรตจึงกล่าวกับพระราชาว่า “เด็กหนุ่มคนนี้เป็นหลานชาย ไม่อยากให้เขาตกนรกเพราะไปขโมยของ จึงมาให้กำลังใจ ให้อดทนมีชีวิตอยู่ต่อไป เพราะการตกนรกนั้นมีแต่ความทุกข์ทรมาน ไม่มีความสุขเลยแม้แต่น้อย ความทุกข์ทรมานที่ถูกหลาวแทง ยิ่งดีกว่าความทุกข์ในนรกตั้งร้อยเท่าพันทวี ดังนั้นการมีชีวิตอยู่จึงเป็นสิ่งประเสริฐ”

พระราชาทรงถามถึงบุญกรรมของเปรต เปรตเล่าเรื่องราวให้ฟัง พระราชาทรงรับฟังด้วยความสลดพระทัย เปรต

ชีวิตมนุษย์ประเสริฐที่สุด

๓๓

จึงกราบทูลว่า “ผู้ใดคิดชั่ว พูดชั่ว ทำชั่ว มีใจเศร้าหมอง เมื่อ
กายแตกทำลายไปย่อมเข้าถึงอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก ส่วนผู้ใด
ปรารถนาสุคติ พึงยินดีในทาน ศีล ภาวนา เมื่อละโลกไปแล้ว
ย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์โดยไม่ต้องสงสัย” พระราชา
ได้สดับดังนั้นแล้ว เกิดหิริโอตตปปะขึ้นมา จึงเลิกล้มความคิดที่
จะแย่งภรรยาของคนอื่น ทรงตั้งพระทัยมั่นในการทำความดี
ละความชั่ว และทรงปกครองแผ่นดินโดยธรรม

เพราะฉะนั้น บาปกรรมแม้เพียงเล็กน้อยอย่าได้ทำ แม้
จะเป็นเพียงการล้อเล่นสนุกสนาน หรือเพื่อความสะใจ เพราะ
ไม่คุ้มกับการที่จะต้องมาชดใช้กรรมอย่างมากมายมหาศาล
ต้องไปเกิดเป็นเปรต เป็นสัตว์นรก ได้รับทุกข์ทรมานตลอดเวลา
ยาวนานเป็นแสนเป็นล้านปี กรรมทุกอย่างที่เราทำ แม้เป็น
กรรมเพียงเล็กน้อย ที่จะไม่ให้ผลเป็นไม่มี แล้วผลกรรม
ยังติดตามตัวไปทุกภพทุกชาติ ได้โอกาสเมื่อใดก็จะให้ผลทันที
ใครทำบาปย่อมได้รับผล คือความทุกข์ ความเดือดร้อนใจ

บาปเป็นสิ่งที่ทำให้ใจเศร้าหมอง ใจไม่บริสุทธิ์ ที่ต้อง
ทำบาป เพราะถูกกิเลสบังคับ กิเลสบังคับให้สร้างกรรม กรรม
ทำให้ได้รับผลคือวิบาก กิเลส กรรม วิบาก ๓ อย่างนี้เป็นสิ่งที่
ต้องทำให้หมดสิ้นไปด้วยการเจริญภาวนาเท่านั้น เมื่อหมดกิเลส

ชีวิตมนุษย์ประเสริฐที่สุด

๓๔

ก็หมดกรรม เมื่อหมดกรรมก็ไม่มีวิบาก

เพราะฉะนั้น การปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงพระธรรมกาย
จึงเป็นเป้าหมายของชีวิตมนุษย์ ทุกคนในโลก เกิดมาก็เพื่อ
ปฏิบัติให้เข้าถึงกายธรรมอรหัต เข้าถึงได้เมื่อไร กรรมทั้งหลาย
ก็เป็นอโหสิกรรม บาปตามไม่ทัน จิตเกาะกายธรรมเป็นอันหนึ่ง
อันเดียวกับกายธรรม เมื่อถึงคราวแตกกายทำลายขันธ์ละโลกนี้
ไป ย่อมมีสุคติภูมิเป็นที่ไป สามารถเลือกภพภูมิได้ตามใจปรารถนา
ดังนั้นเกิดมาชาตินี้ เราต้องตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมให้เข้าถึง
กายธรรมกันให้ได้ ชีวิตถึงจะมีคุณค่าสมกับที่ได้เกิดมาเป็น
มนุษย์ พบพระพุทธศาสนา ให้หมั่นทำภาวนาฝึกใจหยุดใจนิ่งกัน
ตลอดเวลา

